

הוכיחו לערביי בית נטופה שכל התנגדות תהיה לשווא

הביט לצדדים, כאילו מחפש גיבוי, אחר כך רץ אל הטרקטור כאילו לא האמין למראה עיניו. הוא נופף בידיו וצעק משהו. אך לפני שיכול היה להגיע אל הדחפור, ניצב מולו סמל על גבי סוסו. "רד מ' השטח!" ציחה הסמל בערבית רהוטה. "אבל זאת האדמה שלי!" השיב עלי יוסף כליל בעקשנות.

"אל תפריע ורד בשקט!" ציחה הסמל. הפלח בן ה-65, שכבר נטל את נפשו בכפו והעז לפעול, לא היה מוכן לחתור. הסמל שלף את אלתו מנדנדה ונופף בה מעל לראש הפלח. יחד עם זאת הימרון את סוסו שידחוף את האישי הצידה. עלי ה' משופם עמד רגע, מהסס. הנה, עכשיו הרגע לזרוק את עצמו על האדמה ולומר: "רק על גופי המת!" אבל הוא היה לבד, ומולו ניצב הסמל הרכוב, ואחרי הסמל עוד סמלים רכובים, ואחריהם עוד גיפים ושוטרים. הוא הפנה את גבו והסתלק. הנסיון הראשון — והיחיד — להתנגד נשבר.

אחד המוכתרים הנוצריים של סכנין, ש' אוהלו ניצב בעמק, נראה כסהרורי. הוא נפגע פגיעה כפולה: לא רק שחלק מאד-מותיו הופקע לצורך התעלה, אלא שיוקר-חו ירדה פלאים. יחד עם יתר מוכתרי כפרו הבטיח מאבק עד הסוף — והנה באו הדחפורים ולא היה בידו לעצורם או לעקבם.

★ ★ ★

דמעה בתעלה

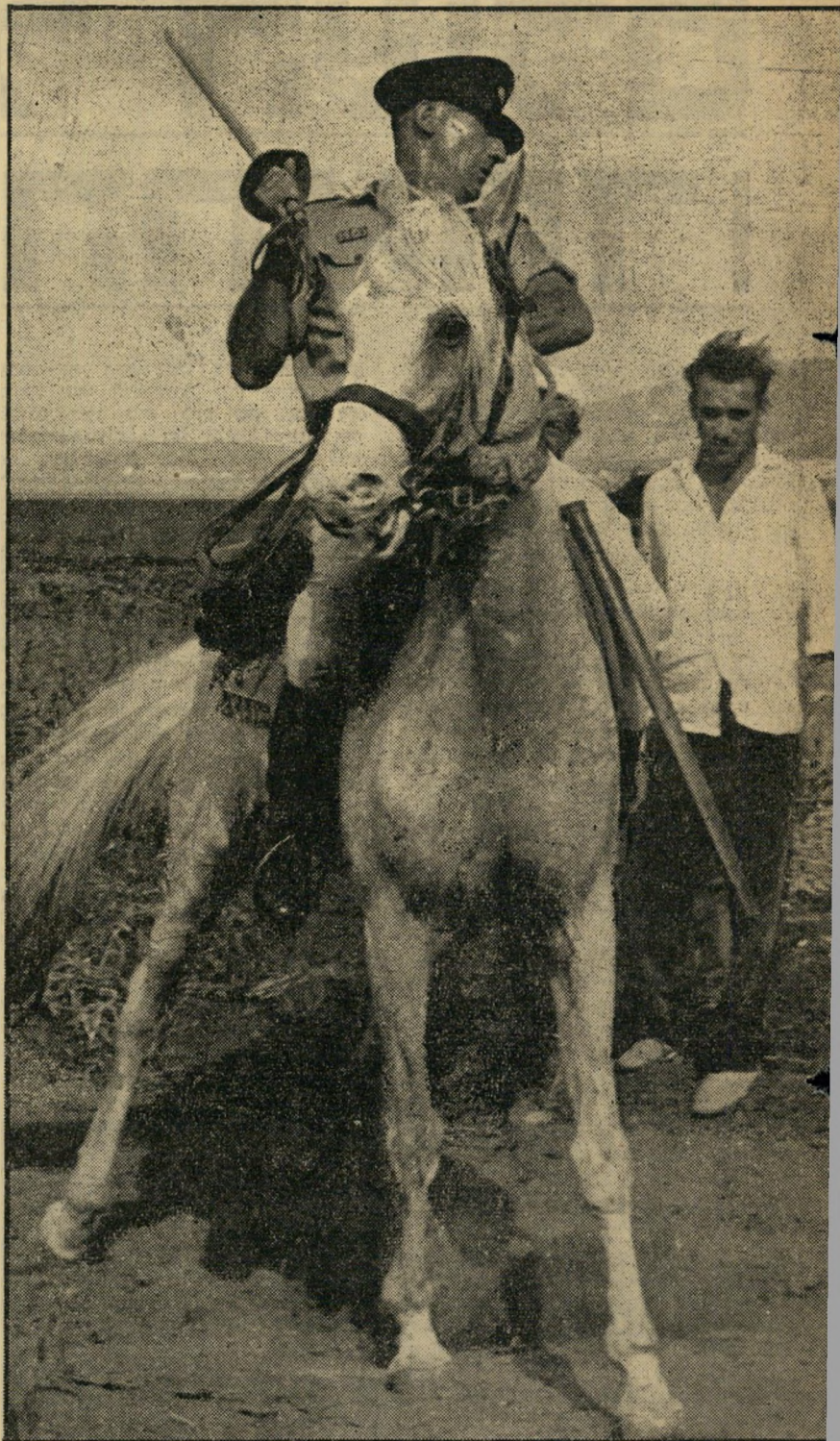
באיתנו רגע הלכה המתיחות ונמוגה. המודדים קבעו את התחילי פועלים הניחו דגלים ומתחו חבלים, והדחפורים חפרו בשדות השוממים הופיעו משפחות שלמות, אם כי מספר האנשים לא עלה על כמה עשרות. איש מהם לא ניסה להתנגד או להפריע. רק מחשבה אחת העסיקה אותם: להציל כמה שניתן להציל מן ה' תבואה העומדת בדרך הדחפורים.

ילדים ומבוגרים התרוצצו בשדות, כשהם תולשים שיחי שומשום או אוספים אבטי-חיים ומלונים. פה ושם לא היו די זריזים, ולהבי הכלים הכבדים גרפו את האדמה עם יבולה. אוהל אחד עמד במרכז התחילי; יושביו מיהרו להעבירו למקום בטוח.

איש סכנין התבונן במרירות במחזה. לגוד עיניו הפכה מרבית אדמתו מקרקע חקלאית פוריה לחלק של תעלה סגורה. "למה לא אמרו מן היום הראשון שאינם רוצים ערבים כאן?" רטן, "למה לא אמרו לנו לברוח ישר מהמדינה? זה היה יותר טוב מאשר להשאיר אותנו כאן — ואחר כך לקחת לנו את האדמה כדי שנמות."

האם חשב להתנגד?
 "יא סיד, מי יכול להתנגד לחוכמה?
 מי יכול לעמוד בפני ממשלה? אנחנו פלי-חיים קטנים, אנחנו איך נוכל להתנגד ל-משטרה ולאמירוניים? איך נעמוד בפני צבא?"

בלי אדמתו — אינו יודע מה יעשה. האם יצא לחפש עבודה בעיר? ילמד מיקצוע? דבר אחד ברור: אדמה אחרת לא ימצא. "כי מערבים בישראל רק לוקחים אדמה; אף פעם לא נותנים להם!"
 הם יום העבודה הראשון, ואחרי חלף

אדמתו — שומר הרים אלה ודחפו הצידה

אזלת יד תושב סכנין מתבונן — ושותק. הדחפורים החופי רים לקחו, לדבריו, 24 מתוך 30 הדונם שלו.

שבוע שקט. אפשר עתה לומר כי הופרך החשש, שמי התעלה יהיו קצת אדומים, מדם הפלחים הסרבנים. אבל אם מחר ירחה איכר בנגב את צמאונו ממי הירדן, וירגיש כי הם מלוחים מעט — יהיה זה בגלל הדימעה ששפכו אנשי סכנין ועראבה אל תוך התעלה, ביום חפירתה.

המנוצחים שתי נערות מסכנין נושאות את מסל-סלי המשפחה מאוהלן העומד בדיוק בתחילת התעלה. הראשונה נושאת ראוי, השניה כלי מטבח.

המנוצחים סגל מקורות, המפקח על העבודה. במרכה, מסיר את כובעו: אורי טהון. מנהל מחלקת הנכסים של מקורות. על פניהם חיוך ניצחון.

מפנים דרך הדחפור כבר מתקרב. משפחה זו תולשת בקדחתנות את שיחי השומשום, לפני שלהב הפלדה הרחב יגרוף את האדמה.